

ANNONSSIDA

SIGGE ERICSSON - RYSSARNAS SKRÄCK

För fjortio år sedan gick de tuffa. Fritiden räckte inte åt till idrottande på en liten tjärn uppe vid Vålådalen. lika bra som ryssarna. Framför ögonen på 80

För femtio år sedan gick de Olympiska spelen i Cortina i Italien. Ryssarna hade visat vad de gick för under föregående sommarspel och nu fruktades de sopa rent hus. Men från norra Jämtland fanns en grabb som skulle ge ryssarna en match på isen. Hemma i Sverige tryckte folket sina öron mot radioapparaterna. Spänningen var olidlig.

Strax innan första par gick ut i det olympiska 10 000-metersloppet kom den beryktade dimman. Som en tjock matta vällde den upp från Cortina och lade sig tät över Misurinasjön. Trots det ruggiga vädret dröjde det inte länge förrän rekordtider började trilla in. Först var ryssen Gontjarenko på fenomenala 16.42,3. Hela två sekunder bättre än Hjallis Andersens olympiska rekord från 1952. Sigge spåddes en tuff dag. I sjunde par var det dags igen. Den norske skridskokungen Knut "Kuppern" Johannesen gjorde sitt livs lopp och det olympiska rekordet putsades med ytterligare 5,4 sekunder. En ohyggligt bra tid, endast fyra sekunder sämre än rådande världsrekord. Nervositeten kring radioapparaterna steg...

Hur kom det sig egentligen att en yngling från norra Jämtland fick ett helt land att hålla andan framför radioapparaterna? Historien om Sigge börjar i den lilla byn Alanäs 14 mil norr om Strömsund. Farsan var skogshuggare och Sigge yngst i en barnaskara på sex. Då Sigge var sju år flyttade familjen till Strömsund och i skolan väcktes idrottsintresset. Fotboll var nummer ett och brännboll gick också bra, höjdhopp blev han mästare i.

Efter fem år i Strömsund gick flyttlasset till Östersund. Världen var i krig och tiderna

tuffa. Fritiden räckte inte åt till idrottande utan fick ägnas till att dra in lite extrapengar till hushållskassan. Efter skolan fick Sigge så småningom en tjänst som post- och bankbud, och äntligen blev det lite tid över på kvällarna för fritidsintressen. En höstdag följde han med en kompis till Fyrvalla. Kompisen skulle träna skridsko och övertalade Sigge att prova på sporten. Sigge hade då hunnit bli 18 år gammal. Fyra år senare blev Sigge uttagen till olympialaget och åkte 1952 till vinterolympiaden i Oslo där hans blev åtta på 1500 meter. Efter tävlingen bestämde han sig för att ta sig hela vägen till toppen.

På den tiden fanns det inget specifikt träningsprogram för skrinnares. Jag reste därför på egen bekostnad runt i Norge efter OS och pratade med norska och holländska eliten. På så sätt fick jag ihop ett fyrtiotal tips på hur jag skulle träna.

Väl hemma igen sammanställde Sigge alla tips och satte ihop ett 10-punktsprogram som han började träna efter. Att få tiden att räckas som elitidrottare på 50-talet var hårda bud. Ordet sponsor var ännu inte uppfunnet och livstids avstängning från tävlande väntade de idrottsmän som tog betalt för sina uppträdanden. Tiden måste således räcka åt heltidsjobb, familj och träning. Någon tid utöver det fanns inte. När Sigge och hustrun Inger Marie fick en son blev det dessutom trångt om utrymme. Varje gång Sigge skulle utföra sitt gymnastikpass fick de fösa ihop möblerna utmed väggarna. Inger Marie satt sedan snällt uppkrupen i sängen och ammade medan Sigge svettades i mitten av lägenheten. Men Sigge fortsatte följa sitt träningsprogram till punkt och pricka, övertygad om att det skulle ge resultat. Han minns fortfarande känslan hösten 1953 då han ställde sig på skridskorna

på en liten tjärn uppe vid Vålådalen.

– Det var en styrka, balans och rytm som jag aldrig känt tidigare. Jag sa till mig själv att: nu Sigge är du där!

Och resultaten lät inte vänta på sig. Han lyckades kvalificera sig till VM 1954 och möjligheten att få se Japan. Ryssarna hade året innan börjat ställa upp i internationella tävlingar och dominerade nu sporten. Sigge lyckades pressa sig in på en fjärdeplats, omringad av tre ryssar framför sig och en bakom, och blev den som tippades punktera ryssarnas dominans i framtida tävlingar. Under efterföljande EM i Davos lyckades han peta undan en ryss och tog bronset, men ingen kunde ana framgångarna som väntade ynglingen från Jämtland.

EM 1955 hölls i Falun under bedrövliga förhållanden. En hel vecka av plusgrader föregick tävlingen och inför söndagens 10 000-meterslopp annonserade arrangörerna att isen var så dålig att de tvingats rita röda ringar runt hålen i isen. Sigge körde bra under lördagens distanser och även på söndagens inledande 1500 meter. Inför 10 000-metersstarten låg han tvåa, sex sekunder efter ryssen Gontjarenko. Sigge lyckades, till ryssarnas förtret, göra ett kanonlopp och tog EM-guldet. Ryssarna som var bortskämda med att tävla på förstklassig is skyllde förlusten på den dåliga svenska isen. Efter tävlingarna kom Shilkov fram till Sigge och sa:

– Sigge, du är välkommen till Moskva och ett mästerskap på tävlingsmässig is, berättar Sigge och skrattar.

Shilkov syftade på VM som skulle gå i Moskva två veckor senare. Den ryska isen var som utlovat i toppskick vilket passade Sigge

lika bra som ryssarna. Framför ögonen på 80 000 åskådare knep han världsmästartiteln och hade därmed på ett och samma år lyckats klå ryssarna i sportens två största mästerskap. Dessutom på deras egen hemmaarena. En prestation som gav Sigge Svenska Dagbladets bragdmedalj och ett ståtligt mottagande då han kom hem. Över 10 000 Östersundare var ute på gatorna för att välkomna sin hjälte. Året efter var det alltså OS och 10 000 meter på sjön Misurina i Italien.

...Sigge stod startklar för att gå ut i tionde par. Vädret tycktes inte bli bättre. För att vinna guldet krävdes en bedrift utöver det vanliga. På de inledande varven hade Sigge problem att finna rytmen och efter halva sträckan började det dra oroväckande i lårmusklerna. Han kortade av skären lite och klockades på det nittonde varvet för en tid fyra sekunder snabbare än "Kupperns". Efter det började den verkliga rysaren. Efter varv tjugotvå hade en sekund försvunnit tillbaka in i dimman. Kroppen var blytung och benen började domna. Nästa varv passerade utan tidsförlust. Två varv återstod och ett försprång på tre sekunder. Under näst sista varvet försvann ytterligare en sekund. Sigge pinade sin kropp till det yttersta. Vid ingången till sista kurvan tog Sigge ned ena handen ifrån ryggen och kom ur balans och vinglade till. Ett sus gick igenom publiken. Sigge lade upp armen på ryggen igen och lät den förbli där tills upploppet då han släppte lös båda armarna och svingade sig mot mållinjen. 16.35,9 – en sekund bättre än norrmannen. Lyckan var total. På radion vidarebefordrade Lennart Hyland budskapet till Sverige och Östersund att en ny olympisk mästare var korad. Sigge Ericsson hade slagit ryssarna igen.

STORDÅD I NORR

I mitten av 1950-talet rådde skridskofeber i Sverige och Östersund hade definitivt den högsta temperaturen. Sigge Ericsson hade på bara två säsonger lyckats bärga guld i såväl EM, VM som OS och nu vankades det VM på hemmaplan. Äntligen skulle jämtarna få se hemmasonen Sigge möta världseliten på Fyrvalle. Året var 1957 och alla världens idrottsögon riktades mot den lilla staden i norra Sverige ...

Östersunds skridskoframgångar tycktes aldrig sina. Först Carl-Eric Asplunds brons under OS 1952 i Oslo och därefter Siggas otroliga triumfer. Deras framgångar födde ett skridskointresse utan tidigare motstycke i Sverige och Jämtland. Pappor snackade slipning och småpojkar åkte vänstervarv. Alla skulle bli den nya Sigge. Med framgångarna följde också en sakkunnighet kring sporten och arbetet runt ett skridskoarrangemang. På Fyrvalle hade isar spolats sedan slutet på fyrtioalet och banan hade fått rykte om sig att vara en av världens snabbaste låglandsbanor. Arenan hade tidigare stått värd för såväl svenska som nordiska och europeiska mästerskap.

Dag och natt arbetade man med isen. Lyckligtvis hade ismakarnas resurser ökat så man inte längre med manskraft behövde dra släde, vattentunna och hästfilt varv efter varv för att få till fin is. 1957 var det moderna hjälpmedel som lastbil och vattencisterner som gällde. Isen skulle skina inför världens ögon, och blankt blev det. Efter första tävlingsdagen skrev en av sportkrönikörerna: "Isen var så

blank att man kunde rätta till benan i den."

Skrinnare från alla världens hörn kom till staden. Nyfikna tog en sväng förbi Fyrvalle på lunchen för att kolla ryssarnas varvtider och längs Prästgatan surrade luften av utländska glosor. Det var en uppslutning av sällan skådat slag. Kina deltog för första gången i ett internationellt mästerskap. Ryssarna betraktades som världens främsta skridskonation och ställde upp med sex man. Holland lättade sitt benhårda förbud mot att tävla tillsammans med ryssarna och skickade fyra deltagare. Till och med Australiensarna hittade till Östersund. Totalt tävlade hela 15 nationer om medaljerna.

Ett idrottsevenemang av denna kaliber hade inte skådats i Sverige på många år och intresset var enormt. Snöläktare byggdes nedanför de befintliga läktarna. Televerket drog 27 nya telefonlinjer till Fyrvalle, 10 åt radion och 17 för pressen. Tre specialtorn för TV-kameror byggdes runt arenan. Bilderna skickades sedan via flyg- och biltransporter till Stockholm och vidare ut över Europa. Under två dagar såg 36 000 åskådare världsmästerskapen på plats. Inte en enda skridsko till hade fått rum. Miljontals såg tävlingarna via TV-sändningar och ännu fler satt med öronen spetsade invid radion.

På denna tid tävlade man i VM om det totala guld. Tiderna från de fyra klassiska distanserna 500, 1 500, 5 000 och 10 000 meter summerades och den bästa allroundskrinnaren kröntes till världsmästare. På lördagen var det sprintdistansen 500 meter och därefter 5000 meter. Söndagen erbjöd först 1500 meter för att sedan låta allting

avgöras på den sista och längsta distansen 10 000 meter. Ställningen i toppen inför milen var att norrmannen Knut "Kupperrn" Johannesen från Norge var tvungen att slå ryssarna Shilkov och Goncharenko med 28 respektive 5,5 sekunder för att bli världsmästare. Till publikens glädje och jubel lyckades "Kupperrn" med sekundjakten och åkte i mål som världsmästare på det nya banrekordet 16.33,9.

Ryssarna som dominerat skridskosporten sedan 1953 då de gav sig in i den internationella tävlingscirkusen lade beslag på halva medaljskörden (om grenarna räknas individuellt). Till Östersundarnas stora lycka lade Norge beslag på den andra halvan sånär som på en bronsmedalj som en finländare lyckades knipa på lördagens 500 meter. Folkets stora hjälte blev givetvis "Kupperrn" som vann både 5 000 och 10 000 meter och dessutom tog hem det åtråvärda totalguld.

De svenska framgångarna uteblev tyvärr. Sigge hade helst lagt av efter framgångarna 1955 och 1956 men kände sig pressad att ställa upp för staden och publiken. Utan inspiration och någon möjlighet att träna upp sig på grund av sitt nya jobb slutade Sigge på en nionde plats. Arrangemanget fick däremot lovord från såväl den internationella pressen som åkarna. Östersunds epok som skridskometropol av internationella mått gick sedan långsamt i graven då de bästa skrinnarna slutade. Staden och människorna hade dock visat att även en litet samhälle i norra Sverige kan prestera stordåd.

ANDERS OLSSON

"Ryssarna betraktades som världens främsta skridskonation och ställde upp med sex man."